

SLUJIND LUI
DUMNEZEU ÎN
CATEDRALA
PATRIARHALĂ

SLUJIND LUI DUMNEZEU ÎN CATEDRALA PATRIARHALĂ 7

PATRIARHI 11

PATRIARHUL MIRON CRISTEA (1925-1939) 13 | PATRIARHUL NICODIM MUNTEANU (1939-1948) 16 | PATRIARHUL JUSTINIAN MARINA (1948-1977) 21 | PATRIARHUL IUSTIN MOISESCU (1977-1986) 26 | PATRIARHUL TEOCTIST ARĂPAȘU (1986-2007) 31 | PATRIARHUL DANIEL CIOBOTEA (2007-PREZENT) 38

EPISCOPI VICARI 49

EPISCOPI-VICARI PATRIARHALI 51

PLATON CIOSU PLOIEȘTEANUL (1918-1934) 51 | VENIAMIN POCITAN PLOIEȘTEANUL (1935-1948) 53 | IOSIF GAFTON SINAITUL (1943-1944) 53 | ATANASIE DINCĂ BÂRLĂDEANUL (1943-1945) 53 | PARTENIE CIOPRON (1949-1950) 53 | ANTIM NICA TÂRGOVIȘTEANUL (1950-1973) 53 | VISARION AȘTILEANU PLOIEȘTEANUL (1962-1969) 56 | ANTONIE PLĂMĂDEALĂ PLOIEȘTEANUL (1970-1979) 56 | VASILE COSTIN TÂRGOVIȘTEANUL (1980-1991) 57 | NIFON MIHĂIȚĂ PLOIEȘTEANUL (1985-1994) 60 | TEOFAN SAVU SINAITUL (1991-2000) 60 | VINCENTIU GRIFONI PLOIEȘTEANUL (1994-2009) 60 | AMBROZIE MELEACĂ SINAITUL (2000-2006) 62 | CIPRIAN SPIRIDON CÂMPINEANUL (2002-2013) 62 | VARLAAM MERTICARIU PLOIEȘTEANUL (2009-PREZENT) 62

EPISCOPI-VICARI AI ARHIEPISCOPIEI BUCUREȘTILOR 63

TIT SIMEDREA TÂRGOVIȘTEANUL (1926-1935) 63 | IRINEU MIHĂLCESCU TÂRGOVIȘTEANUL (1936-1938) 63 | EMILIAN ANTAL TÂRGOVIȘTEANUL (1938-1941) 64 | PAVEL ȘERPE PLOIEȘTEANUL (1947-1948) 64 | ROMAN STANCIU IALOMIȚEANUL (1973-1994) 66 | TEODOSIE PETRESCU SNAGOVEANUL (1994-2001) 66 | SEBASTIAN PAȘCANU ILFOVEANUL (2001-2008) 66 | VARSANUFIE GOGESCU PRAHOVEANUL (2001-PREZENT) 67

ECLESIIARHI 71

ARHIMANDRIT FILARET I. JOCU (1923-1932; 1935-1936) 74 | ARHIMANDRIT GALACTION CORDUN (1915-1916; 1932-1935) 76 | ARHIMANDRIT MITROFOR EFREM ENĂCHESCU (1936-1938) 78 | ARHIMANDRIT INOCHENTIE TĂNĂSOIU (1938-1941) 78 | ARHIMANDRIT GHERVASIE CREȚU (1939-1961) 78 | ARHIMANDRIT AMBROZIE FILIUȚĂ (1961-1963) 82 | ARHIMANDRIT JUSTINIAN DALEA (1963-1976) 82 | ARHIDIACON EVGHENIE

DASCĂLU (1976-1988) 84 | ARHIMANDRIT GRICHENTIE DAMIAN (1988-1989) 84 | ARHIMANDRIT RAFAEL GHIȚĂ (1989-1990 și 1994-1996) 84 | ARHIMANDRIT IERONIM CREȚU (1990-1994) 90 | IEROMONAH NICANOR DRĂGHICI (INTERIMAR 1997) 91 | PROTOSINGHEL ARSENIE MUSCALU (1997-2003) 94 | ARHIMANDRIT ANTIM DAVID (2003-2008) 94 | ARHIMANDRIT TIMOTEI AIOANEI (2008-PREZENT) 98

PORTRETE 105

ATANASIE DINCĂ. CÂNTECUL HARFEI ÎN OSTROVUL CERNICĂI 107 | BARTOLOMEU ANANIA. PEREGRINUL IUBITOR DE CUVÂNT ȘI DE CUVINTE 109 | ARHIMANDRITUL GHERVASIE CREȚU 117 | ARHIMANDRITUL AMBROZIE FILIUȚĂ - CĂLĂTOR PRIN DOUĂ VEACURI 122 | JUSTINIAN DALEA. UN MISIONAR RUGĂTOR ȘI DISCRET 124 | ARHIDIACONUL EVGHENIE DASCĂLU. 60 DE ANI DE SLUJIRE DIACONEASCĂ, 50 DE ANI LA CATEDRALA PATRIARHALĂ 127 | GRICHENTIE DAMIAN. MONAHUL RUGĂTOR ȘI DĂLTU-ITORUL FRUMUSEȚILOR NETRECĂTOARE 129 | MONAHUL CA DINTR-O POVESTE: BENEDICT GHIUȘ ARHIMANDRITUL 134 | ARHIMANDRITUL MEDIC IRINEU CHEORBEJA 141 | ARHIMANDRITUL PAULIN LECCA, JERTFELNIC MISIONAR ÎN VEACUL AL XX-LEA 146 | PROTOSINGHELUL PETRONIU TĂNASE PRODROMITUL: PRIETENUL SIHAȘTRILOR, AL CHIPAROȘILOR ȘI AL CERULUI 149 | PROTOSINGHELUL GHERASIM BICA. PE MARGINI DE PRĂPASTIE 154 | ARHIMANDRIT GHERONTIE GHENOIU. UN CHIP SMERIT ȘI DEMN DE VIEȚUIRE MONAHALĂ 157 | PROTOSINGHELUL TIT MOLDOVAN, UN DUHOVNIC MĂRTURISITOR 164 | PROTOSINGHELUL LAURENȚIU MOVILEANU. SLUJIND ALTORA CU RÂVNĂ MULTĂ 169 | PURTÂND PÂNĂ LA CAPĂT VEȘMÂNTUL DISCREȚIEI: IEROSCHIMONAHUL IASIM NEAGU DE LA AGAPIA 174 | PROTOSINGHELUL MITROFAN IFRIM. ÎNȚELEPTUL DE LA NEAMȚ, OSTENITOR AL PALATULUI PATRIARHAL 181 | PROTOSINGHELUL PROTOSALT CALIST BEREĂ 184 | ARHIMANDRITUL VALERIE NECULĂEASA, CARE A FĂPTUIT PRETUTINDENI BINELE 189 | ARHIDIACONUL VLADIMIR TRANDAFIR 197 | ARHIDIACONUL NICANOR MOTORGA 200 | PROTOSINGHELUL PANTELIMON GONIAȘ 201 | GRIGORIE BĂBUȘ, MONAHUL DIN INIMA CETĂȚII 205 | ARHIMANDRITUL JUSTINIAN FLOREA. EXARH AL MĂNĂȘTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR ȘI SLUJITOR LA CATEDRALA PATRIARHALĂ 208 | ARHIMANDRITUL CHESARIE GHEORGHESCU, FOST EXARH AL MĂNĂȘTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR ȘI SLUJITOR AL CATEDRALEI PATRIARHALE 210 | IEROMONAHUL NICANOR DRĂGHICI 213 | REPERE BIBLIOGRAFICE 218

PATRIARHI

PATRIARHUL MIRON CRISTEA (1925-1939)

S-a născut la 18 iulie 1868 în Toplița, județul Harghita, primind la botez numele Elie. A urmat Gimnaziul săsesc din Bistrița, între 1879-1883, și apoi Gimnaziul grăniceresc din Năsăud, între 1883-1887. În 1887 se înscrie la Institutul teologic din Sibiu, pe care îl absolvă în 1890, după care își continuă studiile la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Budapesta unde obține, în 1895, doctoratul cu o teză despre viața și opera lui Eminescu, tipărită în același an, în limba maghiară.

A fost, pe rând, învățător și director la Școala confesională românească din Orăștie, secretar și apoi consilier la Arhiepiscopia Sibiului, redactor la *Telegraful Român* și președinte al *despărțământului* Sibiu al Astrei.

În 1900 este hirotonit diacon (celib). În 1902 este călugărit la Mănăstirea Hodoș Bodrog, primind numele Miron. În 1903 este hirotonit ieromonah, în 1908 hirosesit protosinghel, iar în 1909, la 21 noiembrie, este ales episcop al Caransebeșului. Hirotonirea întru arhieru s-a făcut la 3 mai 1910, în Catedrala Mitropolitană din Sibiu, de către mitropolitul Transilvaniei, Ioan Mețianu, și episcopul Aradului, Ioan Papp.

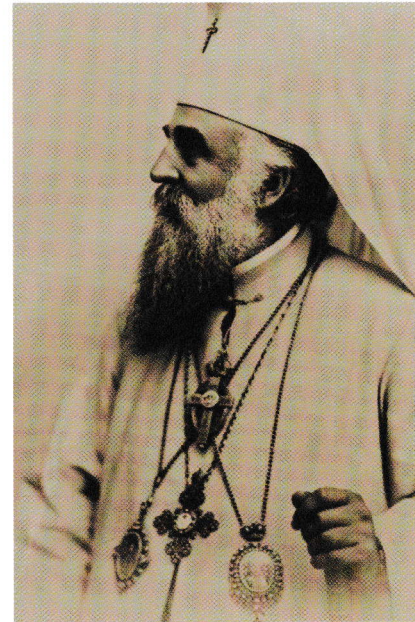
În calitate sa de episcop al Caransebeșului a apărat școlile confesionale românești din Banat față de încercările guvernului din Budapesta de a le desființa. A participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, din 1 Decembrie 1918, și a fost membru al Delegației românilor transilvăneni care a prezentat actul Unirii la București.

La 18 decembrie 1919, a fost ales Mitropolit Primat al României întregite, iar în ziua următoare investit și înscăunat. La 4 februarie 1925 devine primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, fiind instalat în noua demnitate la 1 noiembrie 1925. A păstorit până la moartea sa, petrecută la 6 martie 1939. Este înmormântat în Catedrala Patriarhală din București.

Patriarhul Miron Cristea a făcut parte din Regență în timpul minoratului lui Mihai I (20 iulie 1927-8 iunie 1930) și a fost ales prim ministru al României, funcție deținută între 10 februarie 1938 și 6 martie 1939.

În timpul păstoririi sale s-a produs unificarea bisericească a noului stat român unitar, s-a organizat Biserica noastră ca Patriarhie, s-a votat Statutul de organizare și funcționare al Bisericii Ortodoxe Române din 1925. De asemenea s-a ridicat actuala Reședință Patriarhală și a fost repictată Catedrala Patriarhală.

Patriarhul Miron Cristea s-a îngrijit de reluarea apariției revistei *Biserica Ortodoxă Română* și a înființat revista *Apostolul*, organ de publicitate al Arhiepiscopiei Bucureștilor (1924).

Patriarhul
Miron Cristea

Patriarhul
Miron Cristea

Patriarhul Miron Cristea însoțit de ierarhi, arhimandriți și demnitari

S-a îngrijit de Traducerea, tipărirea Bibliei sinodale de la 1936, sub traducerea preoților profesori Gala Galaction, Vasile Radu și Mitropolitul Nicodim, precum și a unor ediții ale Noului Testament. A sprijinit tipărirea de cărți teologice la Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române. A înființat Seminarul teologic *Miron Patriarhul* din Câmpulung (1922) pentru orfanii de război și Academia de muzică religioasă din București (1927) și a sprijinit o serie de tineri teologi pentru a urma studii peste hotare. A citorit Mănăstirea Toplița și Așezămintele Românești de la Ierusalim și Iordan. A fost ales membru de onoare al Academiei Române la 7 iunie 1919.

Prin vizitele sale la Locurile Sfinte (1927), Anglia (1936), Polonia (1938) și prin primirea delegațiilor străine, a contribuit la întărirea legăturilor Bisericii noastre cu alte Biserici creștine. În același timp, a sprijinit participarea teologilor ortodocși români la congrese și întâlniri ecumenice, peste hotare și a organizat Conferința regională a Alianței mondiale pentru înfrățirea popoarelor prin Biserică (București, 1933), al cărei președinte de onoare a fost ales, și Conferința romano-anglicană care s-a desfășurat la București în 1935.

A avut o bogată activitate publicistică și editorială: a publicat monografii, culegeri de folclor, o lucrare de iconografie, câteva volume de cuvântări. A colaborat cu articole la mai multe reviste din Transilvania: *Telegraful Român* (Sibiu), *Tribuna* (Sibiu), *Familia* (Oradea), *Gazeta Transilvania* (Brașov), *Libertatea* (Orăștie), *Drapelul* (Lugoj), *Luceafărul* (Budapesta), *Țara noastră* (Sibiu), *Românul* (Arad), *Foaia Diecezană* (Caransebeș). Între lucrările sale putem aminti: *Alexandru Roman*, Sibiu, 1897; *Arhiepiscopul și mitropolitul Miron Romanul*, Sibiu, 1898 (sub pseudonimul Ilie Dinur-

seni); *Proverbe, maxime, asemănări și idiotisme colectate din graiul românilor din Transilvania și Ungaria*, Sibiu, 1901; *Iconografia și întocmirile din internul bisericii răsăritene*, Sibiu, 1905; *Catedrala mitropolitană din Sibiu. Istoricul zidirii*, Sibiu, 1908 (în colaborare); *Principii fundamentale pentru organizarea unitară a Bisericii Ortodoxe Române*, București, 1920. Activitatea sa omiletică se regăsește în mai multe volume, apărute sub titlurile: *Cuvântări și predici ale unui teolog, mai târziu cleric român, în țară sub stăpânire străină*, București, 1923; *Pastorale și cuvântări ale unui episcop român în țară, sub stăpânire străină*, București, 1923; *Trei ani de propovăduire. Pastorale și cuvântări*, București, 1923; *Pastorale, predici și cuvântări*, 3 volume, București, 1938-1939.

PATRIARHUL NICODIM MUNTEANU (1939-1948) S-a născut la 6 decembrie 1864 în

Pipirig, județul Neamț, primind la botez numele Nicolae. Între anii 1882 și 1890 a urmat cursurile Seminarului *Veniamin Costachi* din Iași și apoi cele ale Academiei duhovnicești din Kiev, obținând licența în 1895. A fost tuns în monahism în 1894, la Mănăstirea Neamț, primind numele Nicodim și în același an a fost hirotonit ierodiacon. Din 1895 devine predicator la Catedrala Mitropolitană din Iași. În 1896 este hirotonit ieromonah, iar în 1898 hirotesit arhimandrit și numit vicar al Mitropoliei Moldovei. În 1902 este ales vicar al Episcopiei Dunării de Jos, iar în 1909 arhieru vicar al Mitropoliei Moldovei, cu titlul *Băcăuanul*. La 18 februarie 1912 este ales episcop al Hușilor, fiind înscăunat la 3 martie 1912. Între iunie 1918 și decembrie 1919 este numit și locțiitor de arhiepiscop al Chișinăului și Hotinului. În 1923 este retras din scaunul Episcopiei de Huși, fiind, între 1924 și 1935, stareț al Mănăstirii Neamț.

La 23 ianuarie 1935 este ales mitropolit al Moldovei, fiind înscăunat la 4 februarie 1935, iar la 30 iunie 1939 devine al doilea patriarh al Bisericii Ortodoxe Române (înscăunat la 5 iulie 1939), păstorind până la moarte. A trecut la cele veșnice la 27 februarie 1948, fiind înmormântat în Catedrala Patriarhală din București.

În fiecare dintre ascultările primite a avut o bogată activitate pastoral-misionară. În timpul păstoririi în Episcopia Dunării de Jos, a fost un timp și director al Seminarului *Sfântului Andrei* din Galați (1908-1909). Ca stareț al Mănăstirii Neamț, a înființat în vechea lavră un seminar monahal – mutat apoi la Cernica – și o școală pentru frații de mănăstire, iar mai târziu un Seminar de muzică bisericească (în 1937). Ca mitropolit, a ridicat la Mănăstirea Neamț palatul mitropolitan și actuala clădire a Seminarului teologic. În tipografia de la Neamț, reorganizată în timpul păstoririi sale, s-au imprimat peste o sută de lucrări.

În 1927 a fost delegat de Sfântul Sinod la Marele sobor de la Moscova, care a hotărât reînființarea Patriarhiei Ortodoxe Ruse. În toamna anului 1946, a condus o delegație sinodală română în vizită la Moscova.

La 5 octombrie 1918 a fost ales membru de onoare al Academiei Române, iar în 1920 a primit titlul de *Doctor honoris causa* al Facultății de Teologie din Cernăuți.

Patriarhul
Nicodim
Munteanu

Patriarhul Nicodim este unul dintre traducătorii Bibliei românești (ediția 1936, alături de preoții profesori Gala Galaction și Vasile Radu). Este autorul multor lucrări teologice, de zidire sufletească, cuvântări, pastorale, cărți de rugăciuni ș.a. între care pot fi menționate: *Ce să crezi și cum să trăiești? Adecă schema credinței și moralei creștine*, București, 1905; *Cuvântări liturgice*, București, 1906; *Călăuza creștinului la biserică sau cum se cuvine să stea creștinul în biserica la slujba Sf. Liturghii*, București, Neamț, 1907; *Ortodoxia și creștinismul apusean. Prelucrare după A. P. Lopuhin și alții*, București, 1912; *Cuvântări liturgice. Dumnezeu și dreptatea lui. Mâna lui*

Procesiune cu moaștele
Sfântului Cuvios Dimitrie
cel Nou în jurul Catedralei
Patriarhale

Patriarhul Nicodim
Munteanu în fața
Catedralei Patriarhale

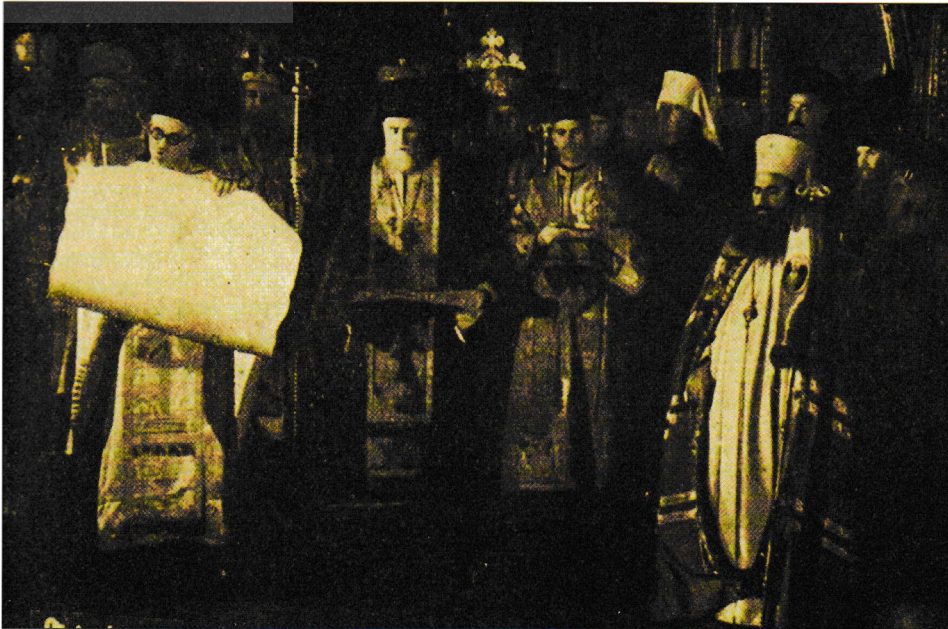
Patriarhul
Nicodim la
Mănăstirea
Neamț

Dumnezeu în lumea văzută. Scurtă explicare a Sfintei Liturghii și pomenirea morților. Originale și prelucrări, Neamț, 1933; Cuvântări, pastorale și îndemnuri, Neamț, 1940.

De asemenea, a tradus și prelucrat din limba rusă peste o sută de lucrări teologice, cărți de predici sau broșuri religioase. Astfel, după Inocențiu, Arhiepiscopul Odessei, a tradus și prelucrat: *Șase cuvântări despre natură*, București, 1904; *51 de cuvântări la Postul Mare*, București, 1909; *Predici la sărbătorile împărătești*, Neamț, 1933; *Cuvântări la sărbătorile Maicii Domnului*, Neamț, 1933; *Predici despre căderea lui Adam, păcat, moarte și înviere*, Neamț, 1939. După Sergiu, arhiepiscop de Vladimir, *Cuvântări apologetice asupra adevărilor fundamentale ale religiei creștine ortodoxe*, București, 1905. După preotul Constantin Stratilatov: *26 predici la credința creștină sau tâlcuirea Crezului*, București, 1912; *23 predici la nădejdea creștină sau lămuriri asupra rugăciunii Tatăl nostru și a celor 9 fericiri*, Chișinău, 1928; *75 predici catehetice pentru popor. Tâlcuirea crezului, Tatăl*

nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci, Neamț, 1932. După preotul Grigorie Petrov: *Pe urmele lui Hristos*, București, 1908-1909; *Viața de seminar*, București, 1909; *Un păstor model*, București, 1918. După Lev N. Tolstoi: *Menirea științei și artei sau Religia este știința științelor*, Neamț, 1932, 411 p., și câteva broșuri, fiecare în mai multe ediții. După protoiereul Serghei Cetfericov: *Paisie, starețul mănăstirii Neamț. Viața, învățătura și influența lui asupra Bisericii Ortodoxe*, Neamț, 1933. După F. V. Farrar: *Viața și operele Sfinților Părinți și învățători ai Bisericii* (vol. I, Chișinău, 1932; vol. II, Neamț, 1934; vol. III, Neamț, 1935); *Predici pentru tineretul școlar*, Neamț, 1935; *Primele zile ale creștinismului*, Neamț, 1938; *Viața și operele Sf. Apostol Pavel; Viața lui Iisus Hristos*, Neamț, 1944-1945. După A. P. Lopuhin: *Istoria biblică. Vechiul Testament*, 4 vol., București, 1944-1946; *Noul Testament*, 2 vol., București, 1947. Cea mai mare parte dintre aceste traduceri, 35 de volume, au apărut în colecția *Ogorul Domnului*, inițiată de Patriarhul Nicodim pe când se afla la Mănăstirea Neamț.

În traducerea Bibliei sinodale din 1936 îi aparțin 24 de cărți din Vechiul Testament; în ediția Bibliei sinodale din 1944 îi aparțin 24 de cărți din Vechiul Testament și toate cele 27 din Noul Testament. Textul Bibliei sinodale din 1936 stă la baza edițiilor din 1968, 1975 și 1982. În 1913 a publicat *Mica Biblie*, în colaborare cu Arhim. Iuliu Scriban și Pr. Pavel Savin (care a mai cunoscut de atunci câteva ediții). Împreună cu prof. I. D. Ștefănescu a publicat *Biblia ilustrată. Locuri alese, însoțite de ilustrații de artă și lămuriri științifice*, apărută la Neamț în 1936.

Întronizarea
Patriarhului
Justinian
Marina

A colaborat, îndeosebi cu traduceri și prelucrări din limba rusă, la revistele: *Biserica Ortodoxă Română* (București), *Viitorul* (Iași), *Luminătorul* (Chișinău), *Mitropolia Moldovei* (Iași).

PATRIARHUL JUSTINIAN MARINA (1948-1977) S-a născut la 22 februarie 1901 în Suești, județul Vâlcea, primind la botez numele Ioan.

A urmat cursurile Seminarului teologic *Sf. Nicolae* din Râmnicu Vâlcea, între anii 1915 și 1923. În 1925 începe cursurile Facultății de Teologie din București, pe care le absolvă în 1929. Între 1923-1924 a fost învățător în Olteanca și între 1925-1929, în Băbeni, ambele sate din județul Vâlcea. Între 1924-1932 a fost preot-paroh în Băbeni, iar în 1932 devine director al Seminarului teologic și preot slujitor la Catedrala episcopală din Râmnicu Vâlcea. Între 1933 și 1945 a fost preot-paroh la biserica *Sf. Gheorghe* din Râmnicu Vâlcea. Rămas văduv, în 1945, a fost ales arhiepiscop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor cu titlul *Vasluianul*, fiind hirotonit arhiepiscop în Catedrala Mitropolitană din Iași, de către mitropolitul Irineu Mihălcescu al Moldovei, împreună cu episcopul Antim Nica de Cetatea Albă și cu arhiepiscopul Valeriu Moglan Botoșăneanul. La 19 noiembrie 1947 este ales arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei, fiind înscăunat la 28 decembrie 1947. La 24 mai 1948 este ales arhiepiscop al Bucureștilor, mitropolit al Ungrovlahiei și patriarh al Bisericii Ortodoxe Române (încăunat la 6 iunie 1948), păstorind până la moarte. A trecut la cele veșnice la 26 martie 1977, fiind înmormântat în biserica Mănăstirii Radu Vodă din București.

În cei 29 de ani de patriarhat, desfășurați în perioada grea a instaurării regimului comunist în România, au avut loc o seamă de evenimente și prefaceri, care au ridicat mult prestigiul